بررسی تأثیر ورزش بر افسردگی خفیف بعد از زایمان و عوامل مرتبط با آن در مراجعین به مراکز بهداشتی و درمانی کاشان سال ۱۳۹۰

منیکا متقی۱

تاریخ دریافت 1392/02/03 تاریخ پذیرش 1392/04/07

چکیده

پیش زمینه و هدف:افسردگی بعد از زایمان یک بیماری مهم و مشکل ساز بوده که در صورت عدم تشخیص و درمان به موقع ممکن است تشدید یافته و طولانی شود, بنابراین جهت پیشگیری از هرگونه اختلال ناشی از افسردگی در روابط همسر و خانواده و تأمین سلامت مادر, کودک و خانواده یکی از اقدامات توصیه شده ورزش میباشد. هدف از این مطالعه تعیین تأثیر تمرینات ورزشی بعد از زایمان بر روی بهبود افسردگی خفیف در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی کاشان بوده است.

مواد و روشها: مطالعه حاضر یک کارآزمایی بالینی دو سو کور است. تعداد ۵۰ نفر از مادرانی که زایمان طبیعی کرده و در هفته دوم زایمان به مراکز بهداشتی در مانی کاشان مراجعه نمودند پس از آن که توسط آزمون افسردگی بک افسردگی آنان خفیف تشخیص داده شد, به روش تصادفی انتخاب و به صورت یک در میان در دو گروه تجربی (ورزشی) و مقایسه (غیر ورزشی) قرار گرفتند. سپس شش هفته بعد از زایمان, مجدداً با تست بک میزان افسردگی در دو گروه تعیین و با هم ادغام شد.

یافته ها: بیشترین میزان (۵۸%) از افراد مورد بررسی در گروه سنی ۲۰-۳۰ سال، ۵۵درصد خانه دار، ۴۴درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و ۶۶درصد دارای دو بار سابقه زایمان بودند. شش هفته بعد زایمان، ۷۲درصد از گروه تجربی در مقابل ۴۰درصد از گروه مقایسه بهبود یافته و ۸درصد از گروه تجربی در مقابل ۱۶درصد از گروه مقایسه نیازمند مشورت با روان پزشک بودند. آزمون t اختلاف معنی داری در دو گروه نشان داد (p< ۱/۰۵).

بحث و نتیجه گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ورزش در بهبود افسردگی خفیف بعد از زایمان تأثیر مثبت دارد. پیشنهاد می شود در مراقبتهای بعد از زایمان بر انجام تمرینات ورزشی مناسب تاکید شود.

كليد واژهها: ورزش, افسردگی خفيف, دوران پس از زايمان

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره یازدهم، شماره پنجم، پی در پی 46، مرداد 1392، ص 368-363

آ**درس مکاتبه**: دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تلفن: ۲۱۴۴۸۶۹۷۰۱ Email: nasiripour@srb.iau.ac.ir

مقدمه

دوره پس از زایمان, به مانند بارداری, با برخی تغییرات روانی و جسمانی در مادران همراه است. مادران در این دوره, طیفی از اختلالهای روانی, از بسیار خفیف تا سایکوتیک را تجربه میکنند (۲۰۱). یکی از اختلالهای روانی که در دوره پس از زایمان, توسط برخی از مادران تجربه میشود, اختلال افسردگی پس از زایمان است (۳). افسردگی پس از زایمان با احساس غمگینی, ناتوانی از لذت بردن, تحریک پذیری, عصبانیت و کاهش اعتماد به نفس مشخص می گردد (۴). تاکنون آمارهای متعددی در مورد میزان شیوع افسردگی پس از زایمان در مناطق مختلف گزارش شده است. در پژوهشی در ایران در شهر کرمان با پرسشنامه بک شیوع اختلال افسردگی پس از زایمان در شهر کرمان با پرسشنامه بک شیوع اختلال افسردگی پس از زایمان در شهر کرمان با پرسشنامه بک

است (۵). میزان شیوع این اختلال به کمک مقیاس ادینبورگ در ترکیه ۲۷ درصد (۶) گزارش شده است. پژوهشهای مختلف در کشورهای دیگر، شیوع افسردگی پس از زایمان را طیفی از ۱۰ تا ۲۰ درصد (۹-۶), ۱۰ الی ۱۸ درصد (۱۰), و نیز در برخی از پژوهشها در ایران، شیوع افسردگی پس از زایمان را طیفی از ۱۶ الی ۱۳ درصد (۱۲-۱۴) گزارش کردهاند. افسردگی پس از زایمان را زایمان اثرات ناگواری بر مادر، کودک و خانواده می گذارد. اثرات فوری این اختلال ناتوانی مادر در انجام مراقبت مادرانه و خطر خودکشی در ۵ درصد و نوزادکشی در ۴ درصد موارد می باشد. اثرات بعدی و بلند مدت آن افسردگی دائمی در زن، مشکلات و کشمکشهای زناشویی، اختلال در روابط مادر-کودک و اختلال در جبیههای گوناگون رشد و تکامل می باشد (۱۵).

ا دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

اگرچه دارو درمانی و انواع درمانهای شناختی در مورد اختلالات افسردگی اساسی, موثر واقع شده است ولی در مورد سطوح پایین تر این اختلال, کمتر موثر بوده است (۱۶). همچنین این درمانها وقتگیر, گران و دارای عوارض جانبی هستند (۱۸٬۱۷). بنابراین نیاز به توسعه درمانهای غیر دارویی در سطوح مختلف این اختلال ضروری به نظر می رسد. امروزه ورزش و فعالیت جسمی به عنوان یک روش درمانی, بسیار مورد توجه قرار گرفته است (۱۹). در پژوهشی مشابه در شهر اردبیل بـر تـأثیر ورزش در بهبود افسردگی مادران تاکید شده است (۲۰). نتـز و همکاران در تحقیقات خود به مقایسه فعالیتهای جسمانی و غیر جسمانی بر ابعاد مختلف سلامتی و خلق افراد پرداختند. آنها اظهار کردند که افراد شرکت کننده در فعالیتهای جسمانی پیشرفت بهتری در موارد مربوط به سلامتی و خلق نشان میدهند (۲۱). بنابراین, از آنجایی که یکی از اقدامات موثر در جهت کاهش اثرات سوء ناشی از افسردگی پس از زایمان بر روابط مادر و نوزاد و پیشگیری از ایجاد اختلال در روابط با همسر و خانواده تمرینات ورزشی است, به نظر رسید ضروری است که تأثیر ورزش بر افسردگی پس از زایمان در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی کاشان مورد بررسی قرار گیرد.

مواد و روشها

این پژوهش یک کارآزمایی دوسو کور میباشد. همکاران مستقر در مراکز بهداشتی درمانی از تقسیم نمونه به ۲ گروه ۲۵ نفری مورد (ورزشی) و شاهد (غیر ورزشی) آگاهی نداشتند و پیگیری انجام یا عدم انجام ورزش توسط پژوهشگر صورت گرفت. آزمودنیهای گروه ورزشی از وجود گروه غیر ورزشی اطلاعی نداشتند. به طریق مشابه آزمودنیهای گروه غیر ورزشی نیز از وجود گروه ورزشی آگاهی نداشتند. همکاران پژوهشگر هنگام ارایه مجدد ابزار بک پس از انجام مطالعه از ۲ گروه بودن آزمودنیها و انجام و عدم انجام ورزش توسط نمونهها آگاهی نداشتند. جمعیت مورد مطالعه کلیه مادرانی بودند که زایمان طبیعی کرده و در هفته دوم بعد از زایمان (از روز هفتم تا چهاردهم) به مراکز بهداشتی درمانی کاشان مراجعه نموده بودند. به کلیه افراد جمعیت مورد مطالعه, آزمون افسردگی بک ارایه گردید و در صورتی که نمره این تست (۱۱-۱۶) یا افسردگی خفیف را نشان میداد, این افراد به صورت یک در میان در دو گروه مطالعه قرار می گرفتند. حجم نمونه در این پژوهش ۵۰ نفر بود که به صورت تصادفی ساده, ۲۵ نفر در گروه تجربی و ۲۵ نفر در گروه مقایسه قرار گرفتند. موارد حذف نمونه شامل سابقه افسردگی، مصرف داروهای آرامبخش، زایمان چند قلو و نداشتن تلفن برای تماس بود. با مراجعه به مراکز

بهداشتی درمانی شهر کاشان و ارایه آزمون افسردگی بک به همكاران مربوطه, از آنها خواسته شد تا به كليه مادراني كه شرایط ورود به این مطالعه را دارند آزمون بک را ارایه کرده و افرادی را که افسردگی خفیف دارند انتخاب و به صورت تصادفی و یک در میان در دو گروه ۱و۲ قرار دهند. به گروه ۱ در مورد انجام ورزشهای بعد از زایمان آموزش داده و هر هفته از طریق تلفن اجرای تمرینها را پیگیری کرده و در صورت عدم ادامه ورزش, از مطالعه حذف می شدند, همچنین یک جزوه آموزشی در مورد ورزشهای بعد از زایمان نیز در اختیار این گروه قرار می گرفت, ولی به گروه دوم هیچ آموزش یا جزوه آموزشی در این زمینه ارایه نشد. بعد از اتمام هفته ششم بعد از زایمان و همزمان با مراقبتهای معمول, مجدداً ابزار بک به هر دو گروه ارایه شد و میزان افسردگی در دو گروه تعیین شد. در ضمن پژوهشگر از اینکه کدام گروه ورزش کردهاند, اطلاع نداشت و لازم به ذکر است که در گروههای سنی مختلف تعداد نمونه یکسانی در هر دو گروه انتخاب شد تا اثر سن به عنوان مداخله گر کنترل شود. برای تجزیه و تحلیل دادهها از روشهای آماری توصیفی و آزمون t استفاده شد.

ىافتەھا

یافتههای حاصل از این پژوهش نشان داد که از میان مادرانی که از افسردگی خفیف بعد از زایمان رنج میبرند، 9درصد در گروه سنی 1 تا 1 سال بودند. 1 مدرصد خانه دار، 1 درصد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، 1 درصد دارای تحصیلات دانشگاهی بودند. 1 درصد سابقه دو بار زایمان داشتند (جدول شماره 1) شش هفته بعد از زایمان 1 درصد از گروه تجربی در مقابل 1 درصد از گروه مقایسه بهبود یافته بودند، 1 درصد از گروه نشان 1 درصد از گروه مقایسه به مشورت با روان پزشک تجربی در مقابل 1 درصد از گروه مقایسه به مشورت با روان پزشک نیاز داشتند یعنی بیماریشان تشدید یافته بود. آزمون 1 اختلاف آماری معنی داری در دو گروه نشان داد و به عبارتی دیگر ورزش در بهبود افسردگی خفیف بعد از زایمان تأثیر مثبت داشته است بهبود افسردگی (p<-10) (جدول شماره 11).

در تحلیل انجام شده با آزمون مجذور خی بین متغیرهای متعددی مثل سن مادر, تحصیلات مادر و تعداد زایمان, ارتباط معنی دار مشاهده گردید. افسردگی خفیف در گروه سنی زیر ۲۰ سال تفاوت معنی دار با سایر گروههای سنی دارد. همین طور افسردگی در مادران با تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و دارای ۴ فرزند تفاوت معنی دار با سایر گروهها نشان داد. هم چنین در این مطالعه متغیرهای دیگری مثل خواسته یا ناخواسته بودن حاملگی, سابقه ی قبلی مرگ نوزاد, شغل مادر, سابقه ی سقط و نوع تغذیه نوزاد, ارتباط معنی داری مشاهده نشد (جدول شماره ۳).

جدول شماره (۱): توزیع مادران با افسردگی خفیف, بر حسب سن, تحصیلات, تعداد زایمان و شغل در دو گروه تجربی و مقایسه

بع	جمع		گروه مقایسه		گروه ت	گروه		
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	متغير		
17	۶	١٢	٣	١٢	٣	زیر ۲۰	سن (سال)	
۶٠	٣٠	۶٠	۱۵	۶٠	۱۵	۳٠۵۲۰		
٨٢	14	۲۸	٧	٨٢	٧	۴۰۵۳۰		
۴	٢	۴	١	۴	١	بىسواد		
44	77	۵۲	١٣	48	٩	دیپلم و زیر دیپلم	تحصيلات	
۵۲	78	44	11	۶٠	۱۵	تحصیلات دانشگاهی		
77	11	18	۴	۲۸	γ	یک		
99	٣٣	٧٢	١٨	۶٠	۱۵	دو		
٨	۴	٨	۲	٨	۲	سه	تعداد زايمان	
۴	۲	۴	١	۴	١	چهار و بیشتر		

جدول شماره (۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی در دو گروه تجربی و مقایسه شش هفته بعد از زایمان

ىيە	گروه مقایس			گروه تجربی	گروه .	
میانگین نمرہ بک	درصد	فراواني	میانگین نمرہ بک	درصد	تعداد	میزان افسردگی
۸،۲	۴.	١.	۶	٧٢	١٨	بهبود يافته
14.1	44	11	۱۲،۳	۲.	۵	خفیف
11.9	18	۴	14.9	٨	٢	نیاز به مشورت با روان پزشک
41.7	1	۲۵	45.4	1 • •	۲۵	جمع
17.4	-	-	۸،۲۱۲	-	-	میانگین نمرہ مقیاس بک

 $t=\Upsilon/\Lambda$ $df=\Upsilon$ 9 $p=\cdot/\cdot\cdot$ 1

جدول شماره (٣): رابطه افسردگی خفیف پس از زایمان و متغیرهای مطالعه با استفاده از آزمون خی دو

P	x ²	زير گروه	غيرها	ت.
./. \	<i>5</i> /47	زیر ۲۰ سال ۲۰ تا ۳۰ سال ۳۰ تا ۴۰ سال	سن مادر	
./.۲	٧/۵	بیسواد دیپلم و زیر دیپلم تحصیلات دانشگاهی	تحصيلات مادر	
./.٣	9/64	یک دو تعداد زایمان سه چهار و بیشتر		_
-10	./44	بلی خیر	حاملگی خواسته	افسردگی خفیف
./\	۲/۰۲	بلی خیر	سابقهی قبلی مرگ نوزاد	
./.٧	./.4	خانه دار کارمند	شغل مادر	
./٧	-/19	بلی خیر	سابقەي سقط	
.188	٠/٨	شیر مادر شیر خشک	نوع تغذيه نوزاد	

هم سو نبود (۵). فروزنده در یژوهش خود به این نتیجه رسید که بین نوع تغذیه نوزاد و افسردگی مادر رابطه معنی داری وجود دارد که با یافتههای پژوهش حاضر هم راستا نبود (۲۶). بابیاک و همکاران در نتایج مطالعه خـود نشـان دادنـد کـه بعـد از ۱۰ مـاه ورزش, میزان افسردگی در گروه تجربی به طور قابل ملاحظهای کمتر از گروه دار درمانی بود, به طوری که ورزش باعث کاهش افسردگی در این گروه شده بود (۲۷). تمامی متغیرهای عنوان شده, عواملی هستند که می تواند نقش به سزایی در بهداشت روانی و سازگاری مادران با موقعیت جدید و در نهایت سلامت و بهداشت خانواده بازی کند. پژوهش کنونی نشان میدهد که ورزش میتواند به عنوان یکی از رهیافتهای غیر دارویی در امر درمان افسردگی خفیف پس از زایمان مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به نتایج یاد شده در این پژوهش پیشنهاد میشود که به امور تربیت بدنی توجه بیشتری شود تا امکان استفاده از ورزش برای همگان و به خصوص خانمهایی که تازه زایمان کردهاند فراهم آید همچنین با توجه به این که اساس کار درمانگران بر مبنای فعالیتهای هدفمند میباشد, این روش میتواند در کنار سایر روشهای درمانی توسط کار درمانگران به منظور بهبود افسردگی با علل مختلف مورد استفاده قرار گیرد.

References:

- Geller PA. Pregnancy as a stressful life event.
 CNS Spectr 2004; 9 (3): 188–97.
- Brockington I. Postpartum psychiatric disorders.
 Lancet 2004; 363(9405): 303-10.
- American Psychiatric Association. Practice guidelines for major depressive disorder in adults.
 Am J Psychiatr 2000; 157(1): S1-S39.
- Tannous L, Gigante LP, Fucus SC, BusnelloED.
 Postnatal depression in Southern Brazil:
 prevalence and its demographic and
 socioeconomic determinants. BMC Psychiatry
 2008; 8: 1.
- GhaffariNejad AR, Khoobyari F, PouyaF.Survey of prevalence of postpartum depression in Kerman. Iran J Psychiatry ClinPsychol 1978; 5: 24-9. (Persian)
- Stuchbery M, Matthey S, Barnett B. Postnatal depression and social supports in Vietnamese,

بحث و نتیجه گیری

یافتههای پیژوهش نشان داد که ورزشهای بعد از زایمان می تواند بر بهبود افسردگی خفیف بعد از زایمان تأثیر مثبت بگذارد. به طوری که ۶ هفته بعد از زایمان تعداد بیشتری از گروه تجربی نسبت به گروه مقایسه بهبودی داشته و تعداد کمتری افسردگی خفیف داشتند. همچنین تعداد افرادی که در گروه تجربی نیاز به مشورت با روان پزشک داشتند، یعنی افسردگی شان شدت یافته بود, نصف گروه مقایسه بود.نتایج پژوهش نشان داد که بین افسردگی پس از زایمان و سن مادر ارتباط معنی دار وجود دارد. این مسئله می تواند ناشی از عدم آمادگی مادر در پذیرش مسئولیتهای مادری و به دنبال آن احساس بی کفایتی و بروز افسردگی باشد. در پژوهش انجام شده بین افسردگی پس از زایمان و تحصیلات مادر ارتباط معنی داری وجود داشت که با مطالعات قبلی مطابقت نشان داد ۱۴، ۹، ۴، ۳).نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر با مطالعه غفارنژاد در زمینه رابطه بین افسردگی خفیف بعد از زایمان و تعداد زایمان هم راستا بود (۵). یافتههای پژوهش غفارنژاد و خرمی نشان داد که رابطه مثبتی بین افسردگی پس از زايمان با شغل مادر, سابقه سقط جنين،خواسته يا ناخواسته بودن حاملگی و سابقه مرگ کودک وجود دارد که با نتایج پژوهش حاضر

- Arabic and Anglo-Celtic mothers. Soc Psychiatry PsychiatrEpidemiol 1998; 33(10): 483-90.
- 7. Beck CT, Gable RK. Postpartum Depression Screening Scale: development and psychometric testing. Nurs Res 2000; 49(5): 272-82.
- Glasser S, Barell V, Boyko V, Ziv A, Lusky A, Shoham A, et al. Postpartum depression in an Israeli cohort: demographic, psychosocial and medical risk factors. J PsychosomObstetGynaecol 2000;21(2): 99-108.1996;8: 37-54.
- Xie RH, He G, Liu A, Bradwejn J, Walker M, Wen SW. Fetal gender and postpartum depression in a cohort of Chinese women. SocSci Med 2007; 65: 680–4.
- 10. Yang C. Postpartum Depression: First-time Mothers' Role Development and Psychological Adoption [Internet]. [cited 2013 Jul 3]. Available from: http://www.webhospital.org.tw/essay/essay.html

- Dennis CL, Janssen PA, Singer J. Identifying women at-risk for postpartum depression in the immediate postpartum period. ActaPsychiatr Scand 2004;110(5): 338-46.
- Khodadadian N, Mahmoudi H, Mir Haghjou SN.
 Postpartum depression relationship with some psychosocial effects in mothers. JAUMS 2008;8(2 (28)): 142-8. (Persian)
- AzimiLolati H, Danesh MM, Hosseini SH, Khalilian A, Zarghami M. Postpartum depression in clients at health care centers in Sari. Iranian J PsyClin Psych 2005; 11(1): 31-42.(Persian)
- 14. Barekatain M, Tavakkoli M, Kheirabadi G, Maracy MR. The relationship between life-time prevalence of bipolar spectrum disorders and incidence of postnatal depression. Iranian J Pschiatr Clin Psychol 2009; 15(2): 183-92.(Persian)
- Galler JR, Harrison RH, Ramsey F, Forde V, Butler SC. Maternal depressive symptoms affect infant cognitive development in Barbados. J Child Psychol Psychiatry 2000; 41(6): 747-57.
- Wilson K, Mottram P, Sivanranthan A, Nightingale A. Antidepressant versus placebo for depressed elderly. Cochrane Database Syst Rev 2001;(2): CD000561.
- Craf T, Lander L. Exercise and clinical depression: Examining two psychological mechanisms. Psychology of Sport and Exercise 2005; 6(2): 151-71.
- Goodwin R. Associated between physicsl activity and mental disorder among adults in the United States. Preventative Medicine 2003; 36: 698-703.
- Hessenly SH. The effect of aerobic on state and trait body image and physical fitness among college women. The degree of doctor of philosophy, Old Dominion University 1995: 7-17.

- 20. Mardi A, Molavi P, Tazakkori Z, Mashoofi M, Aminisani N. The Effect of Physical Exercise on Mild Postpartum Depression among Women Referring to Ardabil Health Centers, 2002. J Ardabil Univ Med Sci 2004; 3(10): 44-8. (Persian)
- Netz Y, Lidor R. Mood alterations in mindful versus aerobic exercise modes. J Psychol 2003; 137: 405-15.
- Hosseini H, Naghibi AH, Khademloo M. Postpartum depression and its relationship with some related factors. J Babul Univ Med Sci 2008; 10(2): 76-81. (Persian)
- Shabiri F, Farhadinasab A, Nazari M. Detecting postpartum depression in referents to medical and health centers in Hamadan city. J Hamadan Univ Med Sci 2007; 149(3): 24-9. (Persian)
- 24. SehatiShafaei F, RangbarKouchaksaraei F, Ghoujazadeh M, Mohammad Rezaei ZH. Study of relationship between some predisposing factors and postpartum depression. J Ardabil Univ Med Sci 2008; 8(1): 54-61. (Persian)
- 25. Khoramirad A, Mousavilotfi SM, Shouribidgoli AR. Prevalence of postpartum depression and related factors in Qom. Pejohandeh 2010; 15(2): 62-6. (Persian)
- 26. Forouzandeh N, Dashtebozorgi B. Prevalence and risk factors of postpartum depression in women referred to health centers in urban of Shahrekord. J Shahrekord Univ Med Sci 2000; 2(1): 43-51. (Persian)
- 27. Babyak M, Blumenthal JA, Herman S, Khatri P, Doraiswamy M, Moore K, et al. Exercise treatment for major depression: maintenance of therapeutic benefit at 10 months. Psychosom Med 2000; 62(5): 633-8.

THE EFFECT OF PHYSICAL EXERCISE ON MILD POSTPARTUM DEPRESSION AND RELATED FACTORS AMONG WOMEN REFERRING TO KASHAN HEALTH CENTERS, 2011

Motaghi M¹*

Received: 23 Apr, 2013; Accepted: 28 Jun, 2013

Abstract

Background & Aims: Postpartum depression is a problematic and important disease and if it is not recognized and treated on time, it can be aggravated or chronic. Exercise is strongly recommended in this regard to prevent any family disorders and improve the health of mother, child and family. The aim of this study was to determine the effect of exercise on mild postpartum depression among women referring to Kashan health centers, and to determine its related factors.

Materials & Methods: This study was a double blind clinical trial. About 50 subjects with normal vaginal delivery were selected. The subjects had referred to health centers in the second week after delivery, and they were diagnosed to have mild depression using Beck depression test. They were randomly divided into two groups (exercise and non-exercise). Then Beck test was redone 6 weeks after delivery, and the results were compared in two groups.

Results: The findings indicated that between mildly depressed mothers, 58% were 20-30 years old, 55% were housekeeper, 44% had diploma and under diploma education, 66% had two previous deliveries. 72% of exercise group and 40% of non-exercise group were treated. 8% of experimental subjects and 16% of control ones needed psychological consultation 6 weeks after delivery. T-test showed significant differences between two groups (p<0.05).

Conclusion: Results showed that exercise had a positive effect on the treatment of mild postpartum depression. As a result, the exercise is recommended strongly in postpartum care.

Key words: Exercise, Mild Depression, Postpartum

Address: Islamic Azad University, Sciences and Research Branch, Tehran, Iran

Tel: (+982144869701)

Email: nasiripour@srb.iau.ac.ir

¹ Ph.D. in Health Services Management, University of Medical Sciences, Kashan, Iran (Corresponding Author)